Telegram - House of Aspirants

PSTET | PAPER – II MATHEMATICS & SCIENCE | PREVIOUS EXAM. PAPER Dec. 2013

ਭਾਗ—A ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰ (ਦੁ-ਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 1-30

1. **Linguistic relativity hypothesis was given by**
   (1) Chomsky (2) Benjamin Lee Whorf
   (3) Freud (4) Skinner

2. **Which of the following statements is not correct about growth and development ?**
   (1) Growth is quantitative and development is qualitative.
   (2) Growth involves changes in structure and not function.
   (3) Physical growth slows down after adolescent stage.
   (4) Development is not a continuous process.

3. **Maturationist theory was propounded by**
   (1) Gessell (2) Freud
   (3) James (4) Bandura

4. **The theoretical base for programmed learning is rooted best in the**
   (1) Classical Conditioning Theory
   (2) Human Information Processing Theory
   (3) Operant Conditioning Theory
   (4) Social Cognitive Theories

5. **'Anorexia nervosa' is an eating disorder caused by**
   (1) high food intake in children
   (2) very limited food intake in children
   (3) irregular food intake in children
   (4) high tension and anxiety in children.

6. **As per the information processing theories, visuo-spatial sketchpad is a part of**
   (1) working memory (2) long term memory
   (3) information storage (4) retrieval of information

7. **Which of the following statements about abolescents is true ?**
   (1) Girls typically start their pubertal growth spurt more than a year before boys
   (2) Although the age at which individual children begin to mature varies, the time required for pubertal changes in quite uniform.
   (3) During adolescence, one begins feeling the need for both intimacy and sexual gratification.
   (4) All of the above are true.

1. 'ਭਾਸ਼ਾ-ਵਿਗਿਆਨਿਕ ਸਾਪੇਖਕ ਪਰਿਕਲਪਨਾ' ਦਾ ਸਿਰਜਕ ਹੈ :
   (1) ਚੋਮਸਕੀ (2) ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਲੀਅ ਵੋਰਫ਼
   (3) ਫਰਾਇਡ (4) ਸਕਿਨਰ

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 'ਵ੍ਰਿਧੀ' ਅਤੇ 'ਵਿਕਾਸ' ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ :
   (1) ਵ੍ਰਿਧੀ ਗਿਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਗੁਣਾਤਮਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
   (2) ਵ੍ਰਿਧੀ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਚ ਬਦਲਾਉ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਜ ਵਿਚ।
   (3) ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰਕ ਵ੍ਰਿਧੀ ਧੀਮੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
   (4) ਵਿਕਾਸ ਇਕ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3. ਪਰਿਪੱਕਵਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ :
   (1) ਗੈਸਲ (2) ਫਰਾਇਡ
   (3) ਜੇਮਸ (4) ਬੈਂਡੂਰਾ

4. ਯੋਜਨਾ-ਬੱਧ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਆਧਾਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ :
   (1) ਕਲਾਸਿਕੀ ਅਨੁਕੂਲਨ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ
   (2) ਮਾਨਵ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਣ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ
   (3) ਕਿਰਿਆਪ੍ਰਸੂਤ ਅਨੁਕੂਲਨ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ
   (4) ਸਮਾਜਿਕ-ਵਿਗਿਆਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ

5. ਖਾਣ ਦੇ ਵਿਕਾਰ 'ਐਨੋਰੈਕਸੀਆ ਨਿਰਵੋਸਾ' ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ :
   (1) ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁ-ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਾਣਾ
   (2) ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਖਾਣਾ
   (3) ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਖਾਣਾ
   (4) ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਤਣਾਉ ਅਤੇ ਵਿਆਕੁਲਤਾ

6. ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਰਮਣ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ-ਸਥਾਨਕ ਸਕੈੱਚ ਪੈਡ ਹਿੱਸਾ ਹੈ :
   (1) ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦਾ (2) ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦਾ
   (3) ਸੂਚਨਾ ਭੰਡਾਰ ਦਾ (4) ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ

7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ :
   (1) ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚ ਮੁਟਿਆਰਪਣ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
   (2) ਪ੍ਰੌੜ ਉਮਰ ਇਕੱਲੇ-ਇਕੱਲੇ ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਵਿਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗਭਰੇਟ ਹੋਣ ਲਈ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਲਗਭਗ ਇਕ-ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
   (3) ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਸਮੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਣੱਤ ਅਤੇ ਲਿੰਗ-ਮੂਲਕ ਇੱਛਾ-ਪੂਰਤੀ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
   (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਦਰੁਸਤ ਹਨ।

Scanned by CamScanner
House of Aspirants | houseofaspirants.in | Free PSSSB, Punjab Police & PSTET preparation

Telegram - House of Aspirants

8. 'Scaffolding' in the context of learning theories refers to
(1) Simulation teaching
(2) Recapitulation of previous learning
(3) Giving support in learning by adults
(4) Ascertaining the causes of mistakes done by students.

9. Which one of the following is the central idea of Giligan's critique of Kohlberg's theory of moral development ?
(1) Class bias (2) Cultural bias
(3) Gender bias (4) Racial bias

10. Which one of the following assesses structure of intelligence and its underlying dimensions ?
(1) Psychometric approaches
(2) Structural approaches
(3) psycho-analytical approaches
(4) Information processing approach

11. Which of the following is NOT a function of Continuous and Comprehensive Evaluation ?
(1) Help in regular assignment to the extent and degree of learner's progress.
(2) Identification of areas of aptitudes and interests.
(3) Bring innovation in the field of education.
(4) Helping teachers to organize effective teaching strategies.

12. The manifestation of symptoms such as Severe Impairment in social interaction and in communication can be diagnosed as symptoms of
(1) Autism (2) Amnesia
(3) Cerebral Palsy (4) Rett's syndrome

13. While discussing about Indian politics, the teacher with a view to help students to understand the concepts uses such words as political will, social equality, and political assumptions. According to Vygotsky's theory this is an example of
(1) Scaffolding (2) Guided participation
(3) Apprenticeship (4) Peer interaction

14. According to Piaget's theory of cognitive development, equilibriation is
(1) fitting new information into existing schemes
(2) altering existing schemes or creating new ones in response to new information
(3) recognizing new information as a disguised version of old information
(4) search for mental balance between cognitive schemes and information from the environment.

15. Unneeded letters, the omission of needed letters, reversal of vowels, reversal of syllabus are commonly associated with of the following learning disability ?
(1) Dyslexia (2) Dyscalculia
(3) Dysgraphia (4) Dysphasia

8. ਸਿੱਖਣ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ 'ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ' ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ :
(1) ਅਨੁਕਰਨ ਕਰਨ ਕੇ ਸਿਖਾਉਣ ਵੱਲ।
(2) ਪੂਰਵ-ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਦੁਹਰਾਉ ਵੱਲ।
(3) ਬਾਲਗ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵੱਲ।
(4) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵੱਲ।

9. ਹੇਠ ਲਿਖੇ 'ਚੋਂ ਕੋਲਬਰਗ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ, ਗਿਲੀਗਨ ਦੀ ਮੀਮਾਂਸਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀ ਹੈ :
(1) ਵਰਗ ਪੱਖਪਾਤ (2) ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖਪਾਤ
(3) ਲਿੰਗਕ ਪੱਖਪਾਤ (4) ਨਸਲੀ ਪੱਖਪਾਤ

10. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੂਲ ਤਹਿਆਂ ਦੇ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ :
(1) ਮਨੋਮਿਤੀ ਪਹੁੰਚ (2) ਸੰਰਚਨਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ
(3) ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ (4) ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਰਮਣ ਪਹੁੰਚ

11. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਿਰੰਤਰ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ :
(1) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੇ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਬਕਾਇਡਾ ਅਸਾਇਨਮੈਂਟ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ।
(2) ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਤੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
(3) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਨਤਾ ਲਿਆਉਣਾ।
(4) ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਅਸਰਦਾਰ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ 'ਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ।

12. ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਾਜਕ ਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਅਸਮਰਥ ਹੋਣ ਵਰਗੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਲੱਛਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :
(1) ਔਟਿਜ਼ਮ (2) ਸਿਮਰਤੀ ਲੋਪ
(3) ਮੂਰਧਨੀ ਅਧਰੰਗ (4) ਰੈੱਟ ਸਿੰਡਰੋਮ

13. ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਕਲਪ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਆਪਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ, ਸਮਾਜਕ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਵਾਇਗੋਸਕੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਮਿਸਾਲ ਹੈ :
(1) ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ ਦੀ (2) ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਸਹਿਭਾਗਤਾ ਦੀ
(3) ਸਿਖਾਂਦਰੂਪੁਣਾ ਦੀ (4) ਜਮਾਤੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਕਿਰਿਆ ਦੀ

14. ਪਿਆਜੇ ਦੇ ਗਿਆਨਮਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ 'ਸੰਤੁਲਨ' ਹੈ :
(1) ਵਰਤਮਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਫਿੱਟ ਹੋਣਾ।
(2) ਵਰਤਮਾਨ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਵਜੋਂ ਨਵੇਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ।
(3) ਪੁਰਾਣੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਲੁਕਵੇਂ ਸੰਸਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵੀਨ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ।
(4) ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚੋਂ ਗਿਆਨਮਈ ਸਕੀਮਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਵਿਚਕਾਰ ਮਾਨਸਕ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ਣਾ।

15. ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੱਖਰ ਲਿਖਣਾ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣਾ, ਧੁਨੀਆਂ ਅਤੇ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਸਿੱਖਣ ਅਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ?
(1) ਡਿਸਲੈਕਸੀਆ ਨਾਲ (2) ਡਿਸਕੈਲਕੁਲੀਆ ਨਾਲ
(3) ਡਿਸਗ੍ਰਾਫੀਆ ਨਾਲ (4) ਡਿਸਫ਼ੇਜ਼ੀਆ ਨਾਲ

16. Which statement is true about inclusive education ?
(1) Children should not be given right to education
(2) All children should receive equal opportunity and right to participate in school.
(3) Girls are not a part of inclusive education.
(4) Separate special education classes should be conducted in the school.

17. Learning disabled children are
(1) deficient in using potentials
(2) low in intelligence (3) slow in activity
(4) none of these

18. Which of the following is not the aim of IEDC ?
(1) Removing the mainstream schools.
(2) Providing educational opportunity to differently abled students in the school.
(3) Facilitate retention of differently abled in the school system.
(4) Integrate children from special schools with common schools.

19. Who critiqued Piaget's theory by saying that 'If a child will not learn before he is capable to learn, then why bother; and if a child will learn automatically after he has the capability to learn, then why bother' ?
(1) Bruner (2) Gardner
(3) Stenberg (4) Maslow

20. According to A. Bandura, the following is a pre-condition for observational learning
(1) The behaviour observed should be socially acceptable
(2) The model must be physically present in front of the child
(3) The child must fully understand the consequences of imitating the model
(4) The child must have the motor capacity and the strength to perform the actions observed.

21. According to Piaget which of the following is NOT one of the four stages of moral development ?
(1) Anomy (2) Heteronomy–Reciprocity
(3) Autonomy–Abolescence
(4) Sensory–Motor

22. According to the theory of multiple intelligence, understanding of one's own feelings, motives and desires is called
(1) Interpersonal intelligence
(2) Intra–personal intelligence
(3) Naturalist intelligence
(4) Spatial intelligence

16. ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ?
(1) ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।
(2) ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਵਸਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਭਾਗੀਦਾਰ ਬਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(3) ਕੁੜੀਆਂ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
(4) ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਸਿੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਲੱਗਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

17. ਸਿੱਖਣ ਅਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ :
(1) ਪੂਰਨ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਅਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(2) ਵਿਚ ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
(3) ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਧੀਮੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(4) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

18. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਆਈ.ਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(1) ਮੁੱਖ-ਧਾਰਾ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ।
(2) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।
(3) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ।
(4) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਨਾ।

19. ਪਿਆਜੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਹੜੇ ਆਲੋਚਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਜੇਕਰ ਇਕ ਬੱਚਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨੀ ? ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਕ ਬੱਚਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਏ ਆਪ ਸਿੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਕਿਉਂ ਹੋ ?"
(1) ਬ੍ਰੂਨਰ (2) ਗਾਡਨਰ
(3) ਸਟੈਂਨਬਰਗ (4) ਮੈਸਲੋਅ

20. ਏ. ਬੈਨਡੂਰਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰੇਖਣ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰਵ ਸ਼ਰਤ ਹੈ :
(1) ਪ੍ਰੇਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਹਾਰ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(2) ਮਾਡਲ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(3) ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਦੇ ਅਨੁਕਰਨ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
(4) ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਖਣ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪਿਆਜੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਚਾਰ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪੜਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ :
(1) ਐਨੋਮੀ (2) ਹੈਟਰੋਨੋਮੀ-ਰੈਸੀਪ੍ਰੋਸਿਟੀ
(3) ਔਨੋਨੋਮੀ-ਐਡੋਲਸੈਂਸ (4) ਸੈਂਸਰੀ-ਮੋਟਰ

22. ਬਹੁ-ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਵੈ-ਅਹਿਸਾਸ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :
(1) ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੁੱਧੀ (2) ਆਂਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੁੱਧੀ
(3) ਪ੍ਰਕਿਰਤੀਵਾਦੀ ਬੁੱਧੀ (4) ਸਥਾਨਕ ਬੁੱਧੀ

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

23. Which of the following statements is true about 'learning' ?
(1) Learning is fundamentally a mental activity.
(2) Errors made by children indicate that no learning has taken place
(3) Learning is effective in an environment that is emotionally positive and satisfying for the learners.
(4) Learning is not affected by emotional factors at any stage of learning.

24. The behaviour showing intrapersonal intelligence is
(1) detecting another's underlying intentions and desires
(2) reading another's mood
(3) discrimination among such similar emotions as sadness and regret
(4) using knowledge of others to influence their thoughts and behaviour.

25. Which theory of child development is supported by the frequent finding that adults who abuse their children typically come from families in which they themselves were abused ?
(1) Freudian psychoanalytic theory
(2) Information processing theory
(3) Ecological theory (4) Social learning theory

26. 'Object permanence' is the major accomplishment of which stage of Piaget's cognitive development ?
(1) Sensori motor stage (2) Pre operational stage
(3) Concrete operation stage
(4) Formal operation stage

27. The concept of critical period is derived from
(1) Embryology (2) Physiology
(3) Genetics (4) Immunology

28. Which of these are not the characteristics of gifted children ?
(1) Higher order mental processes
(2) High self efficiency (3) Lack of motivation
(4) Solving problems insightfully.

29. Match the following :

(1) Charles Spearman	(a) Two level Process Theory
(2) E.L. Thorndike	(b) Two Factor Theory
(3) Howard Gardner	(c) Multiple Factor Theory
(4) Jenson	(d) Theory of Multiple Intelligence

	A	B	C	D
(1)	b	c	d	a
(2)	b	c	a	d
(3)	c	b	d	a
(4)	d	a	c	b

30. Which of the following does not agree with Kohlberg's theory of moral development ?
(1) Moral development proceeds in stages
(2) These stages are distinctive but not sequential
(3) At stage III the child is totally conformist with the social norms.
(4) At the last stage the child formulates his own moral principles.

23. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ 'ਸਿੱਖਣ' ਸੰਬੰਧੀ ਸੱਚ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਸਹੀ ਹੈ ?
(1) ਸਿੱਖਣਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਕਿਰਿਆ ਹੈ।
(2) ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹਾਲਤੀਆਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ।
(3) ਸਿੱਖਣਾ ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ।
(4) ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਣਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ-ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

24. ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।
(1) ਕਿਸੇ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵੀ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਇਛਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਹ ਕੱਢਣ ਨੂੰ।
(2) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਮਿਜਾਜ ਪਰਖਣ ਨੂੰ।
(3) ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਅਫਸੋਸ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਨ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ।
(4) ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਨੂੰ।

25. ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ?
(1) ਫਰਾਇਡ ਦੇ ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ
(2) ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਕਰਮਣ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ (3) ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ
(4) ਸਮਾਜਕ-ਸਿੱਖਣ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ

26. 'ਵਸਤੂ ਸਥਾਈਪੁਣਾ' ਪਿਆਜੇ ਦੇ ਗਿਆਨਮਈ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ?
(1) ਸੰਵੇਦੀ ਪੂਰਵ ਪੜਾਅ ਦੀ (2) ਪੂਰਵ ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ ਦੀ
(3) ਮੂਰਤ ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ ਦੀ
(4) ਔਪਚਾਰਿਕ ਸੰਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਪੜਾਅ ਦੀ

27. ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਲ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ :
(1) ਗਰਭ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ (2) ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ
(3) ਵੰਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ (4) ਰੋਗ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ

28. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(1) ਉੱਚ-ਦਰਜੇ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
(2) ਉੱਚ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਵੀਨਤਾ (3) ਉਤਸਾਹਨ ਦੀ ਘਾਟ
(4) ਅੰਤਰ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ।

29. ਕਿਹੜਾ ਕ੍ਰਮ ਸਹੀ ਹੈ :

(1) ਚਾਰਲਸ ਸਪੀਅਰਮੈਨ	(a) ਦੋ-ਪੱਧਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਿਧਾਂਤ
(2) ਈ.ਐੱਲ. ਥੋਰਨਡਾਇਕ	(b) ਦੋ-ਕਾਰਕੀ ਸਿਧਾਂਤ
(3) ਹੋਵਰਡ ਗਾਡਨਰ	(c) ਬਹੁ-ਕਾਰਕੀ ਸਿਧਾਂਤ
(4) ਜੈਨਸਨ	(d) ਬਹੁ-ਬੁੱਧੀ ਸਿਧਾਂਤ

	A	B	C	D
(1)	b	c	d	a
(2)	b	c	a	d
(3)	c	b	d	a
(4)	d	a	c	b

30. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ, ਕੋਲਬਰਗ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖੱਦਦਾ ?
(1) ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਪੜਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਾਂਹ ਵੱਧਦਾ ਹੈ
(2) ਇਹ ਪੜਾਅ ਨਿਵੇਕਲੇ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ।
(3) ਤੀਜੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੱਚੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ 'ਚ ਸਮਾਜਿਕ ਨੇਮ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(4) ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਬੱਚਾ ਆਪਣਏ ਹੀ ਨੈਤਿਕ ਨੇਮ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 31-60

ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਕ ਟੁਕੜੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ : (31 - 37)

ਸਾਡੀ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀਆਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਗਠਨ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ-ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜੇ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ, ਦਰਅਸਲ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਨੇ, ਨੀਤੀਆਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੇ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਣ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਆਸ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਭਾਏਗੀ। ਖ਼ੈਰ। ਇਹ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਅਜਿਹੀ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਗੁਨਾਹ ਕਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਨੀਤੀਆਂ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਦੋਂ ਬਣ ਸਕਣਗੀਆਂ ?

ਫਿਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ, ਇਕ ਅਜੀਬ ਸ਼ੈਅ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਨਿਰੰਤਰ ਹੁ ਰਹੇ ਪਤਨ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਾਸਤਰਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਬਦਲਣ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਠੀਕ ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਸਭ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਉਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਦੋਂ ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਮਹਿਜ਼ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦਲ-ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕਿਸੇ ਰੁਝਾਨ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪਾਰਟੀ 'ਚੋਂ ਬਾਗ਼ੀਆਨਾ ਸੁਰ, ਦੂਜੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਅਜਿਹੀ ਵੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ ਜਦੋਂ ਰੁਰਸੀ ਲਈ ਸਮੂਹਿਕ ਦਲ-ਬਦਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ, ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਲਗ ਉੱਠੀ। ਪਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ, ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਹੂਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਲਈ ਸਰਾਪ ਹੈ। ਜੋ ਹੋਇਆ, ਵਿੰਗਾ-ਟੇਡਾ ਹੀ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਖੇਡ ਵਿਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਾ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਨਮਾਨਤ ਹੀ ਹੋਏ।

ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ (ਨਾਗਰਿਕ) ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕੀ ਰਹੀ ਹੈ ? ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਆਰਥੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਗਵਾਈ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਹੈ ? ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਕਦੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗ਼ਲਤ' ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ, ਉਸ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ? ਇਹ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛ ਸਕਦੇ ਹੋ ? ਪੁੱਛੋ ? ਸਵੈ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੋ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣੋਏ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਸਕਾਂਗੇ। ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਖ਼ੇਤਰ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਤੇ ਸੰਦੇਹ ਆਦਿ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਾਚਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

31. ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਆਸਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ :
(1) ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦਾ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ
(2) ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ
(3) ਉੱਚਿਤ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਘਾਟ
(4) ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ

32. ਦਲ-ਬਦਲਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਕੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ :
(1) ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਰਥਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਉ।
(2) ਸੌਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰਥ ਹੈ
(3) ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵੰਗਾਰਮਈ ਸੁਰ।
(4) ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿਚ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ।

33. ਸਮੂਹਿਕ ਦਲ-ਬਦਲੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਿਆ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ?
(1) ਕਾਰਜ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
(2) ਪਾਰਟੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਕੀਤਾ
(3) ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ
(4) ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ।

34. 'ਠੀਕ' ਅਤੇ 'ਗ਼ਲਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ :
(1) ਸੱਚ ਨੂੰ ਝੂਠ ਅਤੇ ਝੂਠ ਨੂੰ ਸੱਚ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ।
(2) ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗ਼ਲਤ ਠਹਿਰਾਉਣਾ।
(3) ਠੀਕ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਰਤਨ।
(4) ਦੂਜੇ ਦੇ ਠੀਕ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਗ਼ਲਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਦਰਸਾਉਣਾ।

35. ਇਸ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?
(1) ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸੱਖਣੀ ਅਗਵਾਈ
(2) ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ
(3) ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ
(4) ਲੋਕ-ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨੀ-ਸਰਗਰਮੀਆਂ

36. ਦਲ ਆਧਾਰਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੰਤਰ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਕੀ ਮੁਰਾਦ ਹੈ ?
(1) ਦਲ ਦੇ ਆਲੂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸਰਵੋਤਮ ਹੋਵੇਗੀ।
(2) ਹਰੇਕ ਦਲ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰੇਗਾ।
(3) ਹਰੇਕ ਦਲ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ।
(4) ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਕਲਿਆਣ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

37. ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਹੂਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ?
(1) ਨੈਤਿਕਤਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
(2) ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ।
(3) ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।
(4) ਨੈਤਿਕਤਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ।

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਵਿ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਸੁਆਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿਉ : (38-45)

ਪਿਆਰ ਤੇਰਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ,
ਕੁੱਲ ਏਨਾ ਚਿਰ ਮਿਲਿਆ—
ਜੇਠ ਹਾੜ ਦੀ ਰੁੱਤੇ,
ਜਿਉਂ ਥਲ ਭੁੱਜਦੇ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰੇ,
ਇਕ ਰਿਣਕੇ ਦੇ ਉੱਤੋਂ,
ਅੱਕ-ਫੋਕੜੀ ਦਾ ਫੰਭਾ ਉੱਡਦਾ
ਪਲ-ਛਿਣ ਛਾਂ ਕਰ ਜਾਵੇ।
ਹੇ ਮੇਰੀ ਸਰਘੀ-ਸੁੱਖ ਚੈਨੀਏ,
ਯਾਦ ਤੇਰੀ ਮੈਂ ਸਾਂਭ ਸਾਂਭ ਕੇ,
ਇਞ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਰੱਖੀ-
ਜਿਉਂ ਸਿਆਲੀ ਰੁੱਤੇ,
ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਛੱਪ ਦੇ ਉੱਤੇ,
ਮੀਹ ਗਜੇ ਦਾ ਵੱਸਦਾ,
ਛੱਪਰ ਚੋਵੇ,
ਥੱਲੇ ਇਕ ਮੁਸਾਫਰ ਬੈਠਾ ਅੱਗ ਬਾਲ ਕੇ,
ਝਿਮ ਝਿਮ ਚੋਂਦੇ ਮੀਹ ਦੇ ਟੋਪਿਓ,
ਨਿੰਘ ਬਚਾਵਣ ਖਾਤਰ,
ਰੋਕ ਪਿੰਨ 'ਤੇ ਗੰਧਲਾ ਪਾਣੀ,
ਅੱਗ 'ਤੇ ਝਕਿਆ ਹੋਵੇ।
ਕਾਹਦਾ ਮਾਣ ਕਰੇ ਕੋਈ ਦਿਲ 'ਤੇ, ਕੀ ਕੋਈ ਬੰਨ੍ਹੇ ਢਾਵੇ।
ਪੱਲਾ ਸ਼ਬਦ ਮੇਰੇ ਦਾ ਦਿਲ ਤੋਂ ਏਦਾਂ ਛੁੱਟ ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ-
ਜਿਉਂ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਵੱਢਾਂ ਦੇ ਵਿਚ,
ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਪੋਲੀ ਦਾ ਬੂਟਾ,
ਭੁੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੋਵੇ,
ਹਵਾ ਦੇ ਧੱਫਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਾ,
ਕਦੇ ਫਸੇ, ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ।
ਫਸ ਜਾਵੇ, ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ।
ਮੇਰੇ ਰੋਮ ਰੋਮ 'ਚੋਂ ਹਰ ਦਮ,
ਰਹਿੰਦੀ ਏਦਾਂ ਰਵਾਂ ਹੈ ਪਿਆਰ ਕਹਾਣੀ-
ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਜਿਉਂ ਪਰਬਤਾਂ ਅੰਦਰ,
ਸਿੱਲ੍ਹਿਆਂ ਸਿੱਲ੍ਹਿਆਂ ਪੱਥਰਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਿੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ
ਕੋਸਾ ਕੋਸਾ ਪਾਣੀ।

38. ਲੇਖਕ ਅਨੁਭਵ ਵਸਤੂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਕਾਵਿ-ਬਿੰਬਾਵਲੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ :
(1) ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗੁੜ੍ਹੀਆਂ 'ਚੋਂ (2) ਇਤਿਹਾਸ ਬੋਧ 'ਚੋਂ
(3) ਯਥਾਰਥਕ-ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕ ਧਰਾਤਲ 'ਚੋਂ
(4) ਸੂਡੀਆਨਾ, ਰਿਦਾਨਾ

39. ਨਜ਼ਮ ਦਾ ਆਖ਼ਰੀ ਬੰਦ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਭਾਵ-ਬੋਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ :
(1) ਸਹਿਜ-ਸੁਹਜ ਬੋਧ (2) ਦਵੈਦਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਬੋਧ
(3) ਤਣਾਉਗ੍ਰਸਤ ਸਥਿਤੀਆਂ (4) ਮਾਨਸਿਕ-ਖਿਡਾਉ ਦਾ ਬੋਧ

40. 'ਥਲ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਹੈ :
(1) ਟਿੱਬੇ (2) ਕੱਲਰ
(3) ਚਰਮੇਜ਼ (4) ਬੰਜਰ

41. ਲੇਖਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਵਿ-ਬੰਦ ਵਿਚ :
(1) ਪਿਆਰ ਮਿਲਣ ਦੇ ਛਿਣ ਨੂੰ ਨਿੱਜ ਤੋਂ ਪਰ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ
(2) ਪਿਆਰ ਦੀ ਸੰਘੇਪਤਾ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਉਲੀਕਦਾ ਹੈ
(3) ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਕੋਮਲਤਾ ਦੇ ਅਭਾਵ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
(4) ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਛਲਸਫਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

42. 'ਹੇ ਮੇਰੀ ਸਰਘੀ-ਸੁੱਖ ਚੈਨੀਏ' ਸਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅਲੰਕਾਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ :
(1) ਰੂਪਕ (2) ਉਪਮੇਯ
(3) ਅਨੁਪ੍ਰਾਸ (4) ਵਿਸ਼ੇਸੋਕਤੀ

43. "ਕਾਹਦਾ ਮਾਣ ਕਰੇ ਕੋਈ ਦਿਲ 'ਤੇ ..... ਫਸ ਜਾਵੇ, ਛੁੱਟ ਜਾਵੇ" ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਸਿਦਕ ਦੀ :
(1) ਸਥਿਤੀ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ
(2) ਇਕਸਾਰਤਾ/ਇਕਸੁਰਤਾ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ
(3) ਵੇਗ ਤੇ ਲੈਅ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ
(4) ਖੜੋਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ।

44. 'ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਛੱਪਰ ਦੇ ਉੱਤੇ..... ਅੱਗੇ 'ਤੇ ਝੁਕਿਆ ਹੋਵੇ।' ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਕਵੀ ਨੇ :
(1) ਪਿਆਰ ਦੀ ਪਾਵਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।
(2) ਸਮਾਜਕ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਸੁਹਜਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।
(3) ਪਿਆਰ ਦੀ ਚਿਣਗ ਰਾਹੀਂ ਆਰਥਕ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ
(4) ਪਿਆਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਾ ਹੈ।

45. ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਖ਼ਿਆਲ ਦੀ ਬੁਣਤੀ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :
(1) ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਿਕਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਰਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸੰਯੋਗ
(2) ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ 'ਤੇ
(3) ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰਦਾ ਹੈ
(4) ਪਿੰਗਲ, ਅਰੂਜ਼, ਬਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

46. 'ਰਜਿਸਟਰ' ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ :
(1) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ।
(2) ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਾਕ ਨਾਲ।
(3) ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ
(4) ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਕਿਰਾਰਡ ਰੱਖਣ ਨਾਲ।

47. ਐਨ.ਸੀ.ਐੱਫ 2005 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾ-ਸਿੱਖਿਆ :
(1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਅਤੇ ਲਗਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਅੱਖਰ-ਅੱਖਰ ਯਾਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
(3) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਸਹਿਭਾਗਤਾ 'ਤੇ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ
(4) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਲਿਖਣ 'ਤੇ ਵੱਧ ਬਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

48. ਭਾਸ਼ਾ-ਸਾਹਿਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ :
(1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਕੋਸ਼ਲਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।
(3) ਉਪਰੋਕਤ (1) ਅਤੇ (2) ਦੋਵੇਂ
(4) ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨਾ।

49. ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਹੈ :
(1) ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ – ਸਧਾਰੀਕਰਨ – ਨਿਯਮੀਕਰਨ – ਉਦਾਹਰਨ
(2) ਉਦਾਹਰਨ – ਸਧਾਰੀਕਰਨ – ਨਿਯਮੀਕਰਨ – ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
(3) ਨਿਯਮੀਕਰਨ – ਉਦਾਹਰਨ – ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ – ਸਧਾਰਨੀਕਰਨ
(4) ਉਦਾਹਰਨ – ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ – ਸਧਾਰਨੀਕਰਨ – ਨਿਯਮੀਕਰਨ

50. 'ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ' ਭਾਸ਼ਾਈ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ :
(1) ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਵਾਂਗ ਉਤਾਰਨਾ
(2) ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਾਉ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ
(3) ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ
(4) ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਜਮਾਤੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨਾ।

51. ਅਧਿਆਪਕਾ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਾਲ ਨਿਯਮ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਇਹ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਧੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ ?
(1) ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ (2) ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ
(3) ਖੇਲ ਵਿਧੀ (4) ਪਾਠ ਸੰਸਰਗ ਵਿਧੀ

52. ਸਫ਼ਲ ਉਪਚਾਰਾਤਮਕ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ :
(1) ਉਪਚਾਰਕ ਸਿੱਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਉਪਲਭਧੀ।
(2) ਭਾਸ਼ਾਈ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।
(3) ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ।
(4) ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ।

53. ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਲੇਖਣ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਫ਼ਰਕ ਹੈ ?
(1) ਲਿਖਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
(2) ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ।
(3) ਬੋਲੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
(4) ਲਿਖਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਹੈ।

54. ਭਾਸ਼ਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
(1) ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਜਟਿਲਤਾ ਦਾ (2) ਸ਼ਬਦਾਂ, ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦਾ
(3) ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕਤਾ ਦਾ
(4) ਭਾਸ਼ਾਈ-ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ।

55. ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ :
(1) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸੰਕਲਨ ਹੀ ਹਨ।
(2) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਾ ਅਵਸਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
(3) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।
(4) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

56. ਬੱਚੇ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ :
(1) ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(2) ਸਮਾਜਿਕ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(3) ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਸਤ ਸ਼ਬਦ-ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
(4) ਉਪਰਿਕਤ (1) ਅਤੇ (2) ਦੋਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੈ।

57. ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਕਿਹੜਾ ਕਥਨ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ?
(1) ਭਾਸ਼ਾ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੌਜੂਦ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।
(2) ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
(3) ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕ ਲਿੱਪੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ।
(4) ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

58. ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਤੇ ਨਾਟਕ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਮੁਖ ਮਨੋਰਥ ਹੈ :
(1) ਕੇਵਲ ਸਾਹਿਤਕ ਸਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਉਣਾ।
(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਲੇਖਕ ਬਣਾਉਣਾ।
(3) ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨਿਭਾਉਣਾ।
(4) ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ।

59. ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ :
(1) ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਕੰਪਿਊਟਰ ਆਧਾਰਿਤ ਵੱਧ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
(2) ਸਾਧਾਰਨ-ਸਮਾਜਿਕ ਅੰਤਰ-ਅਨੁਬੰਧਨੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
(3) ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
(4) ਵੱਖੋਂਜ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

60. ਗੱਦ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ :
(1) ਵੇਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ
(2) ਭਾਸ਼ਾ, ਹਾਵ-ਭਾਵ, ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
(3) ਧੁਨੀ, ਸ਼ਬਦ, ਵਾਕ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
(4) ਰਸ, ਛੰਦ, ਅਲੰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ

English Language : (Question Number 61 to 90)

Passage 1 : Please read the passage carefully and answer the question 61–68

"India needs to strive harder than ever before to emerge as the pivot of the twenty first century world movements. For the moment She is passing through a turbulent period reminiscent of the French Revolution as also the Industrial Revolution. Besides, the micro–chip, the internet upsurge is hitting the nation with high magnitude. It's high time that India rides the tide of social change and harness the energy unleashed by these happening to the advantage. There is an urgent need to forge a new alliance of social and economic partners for achieving political predictability as well as stability in our polity without weakening the sub–stratum of socio-cultured ethos. Quite importantly, constitutional commitments should not be lost sight of. What is crucial is a thematic unity amongst the competing and at time, the warring sections of our society. Scorching for the commonalities amongst the diverse groups and solidifying them with sincerity should characterize our efforts. It is too tall an order to revitalize the fading spirit of integrative centralism which caters to the needs of all–'the haves' and the 'have-nots', the privileged and the deprived sections of the society ? How much we yearn that all the pillars of democracy – the judiciary and the legislature and the regulative authorities in particular, function more efficiently and in greater harmony with each other !"

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

61. According to text our 'efforts' should be 'characterized' by
(1) search for varied groups
(2) search for points of agreement
(3) faith in strengthening common factors
(4) sincerity towards different groups

62. In the write up, the author is
(1) questioning the existence of the weaker sections of the society
(2) making a case for removing poverty among 'have-nots'
(3) pleading for strengthening the spirit that cares for the needs of all
(4) expressing his view that centralization should be allowed to fade.

63. The most appropriate conclusion that can be drawn from this passage is
(1) India is passing through a period of social and economic change
(2) diverse groups, without losing their distinctiveness need to work for common cause
(3) India is boldly facing challenges of varied nature
(4) We should settle our differences under the banner of a central force.

64. In the text author looks at changes mentioned
(1) rather passively (2) as unexpected developments
(3) in a positive manner (4) as something unimportant

65. The author ultimately desires
(1) political control
(2) a dependable, concordant and well functioning democratic setup
(3) absence of unrest in the society
(4) meeting of social and economic forces

66. The term 'pivot' in the text means
(1) torch bearer (2) pioneer
(3) upholder (4) nucleus

67. According to the auhor India is in disarray because
(1) people are becoming rebellious
(2) of the impact of unprecedented developments
(3) there is a change in the economic situation
(4) electronic explosion has unnerved her

68. The expression 'thematic unity' refers to –
(1) selective agreement (2) unity of action
(3) reciprocal respect (4) unity of purpose

A computer based society becomes a fragile society, easily disrupted, held in the grip of a small technical elite who would have enormous potential power. The controller and operators of the communication channels could exert massive political and social pressure. Technology concentrates power, although in appears to decentralize it. Spreading the computer network into every house, just as television has spread, appears to be bringing the power of computer and information systems to every corner of society. What it, in fact, does is to tighten the grip of a few on many. More people become dependent for their entertainment, their news and information, even for their financial arrangements and household facilities on a small group of people who control and manipulate the system for their own ends. The greater our technological dependence becomes (the more 'freedom' technology gives us), the more fragile does society become.

Technological dependence makes a society essentially unstable. It means that communities of people come to rely for their needs (food, work and social interactions) on organizations beyond the horizon of their own community. The technological infrastructure of such a society removes functions from local to regional, national or even to international levels. Food is not grown by the local community but is provided by an agricultural industry backed up by a complex food processing and distribution scheme that itself depends on other industries such as petro–chemical industry which itself is unstable and subject to many other inter–related concerns. A stable society can provide for its own needs on a local scale and would look further only for luxuries. An unstable technological society regards even luxuries as essentials, because to produce them would be economically profitable.

The instability of a technologically dependent society is also shown when restrictions are imposed on the rights of its citizens. The high–security computer installation, like the nuclear power station, reduces the citizen's rights. The need to protect society's high technology comes at the expense of restricting what citizens may do or where they be allowed to go. With soft computer technology the loss of rights comes primarily in the form of loss of privacy of information and the difficulty of finding out what information in held by whom, for what purpose, on whom. Countries themselves are not immune. Spy satellites look down on neutral as well as on the hostile. We are all, gloably watched, so that whatever is done anywhere, is done in public.

69. The word 'immune' in the third paragraph refers to
(1) aggression by neighbours
(2) dependence on computers
(3) violation of citizen rights
(4) exempted from the impact of technology

70. Compared to an 'unstable' society a 'stable' society
(1) provides for wider dissemination of information
(2) respects citizen's demand for progress
(3) fulfils its basic needs locally
(4) provides for enjoyment of luxuries.

71. The paradox of technological progress for us is that the more we
(1) are freed of the burden of our domestic chores the more enfeebled we become
(2) rely on technology the more we increase our expenditure
(3) depend on technology the more leisure time we have on our hands
(4) bank upon technological assistance the more we become unsure of our capabilities.

72. In this passage, a computer based society is called fragile because
(1) it can be easily disrupted
(2) power gets highly decentralized in it
(3) a handful of people can manipulate it
(4) no one has real power to control it.

73. Restrictions on citizen's rights in a technologically dependent society can take the form of
(1) people's inability to exercise their freedom to have new knowledge
(2) excess of information in the hands of a few people
(3) lack of privacy of information
(4) high degree of privacy for a handful of people.

74. The author's viewpoint regarding the illusory character of decentralization brought about by computer technology is conveyed in the first paragraph by the word
(1) Fragile (2) Tighten
(3) Manipulate (4) Appears

75. The greatest weakness of a technologically based society in the author's perception, is that
(1) it needs continued expansion
(2) it is based on petro–chemical industry
(3) it needs complex political system to uphold it
(4) it leads to an infirm society.

76. Which of the following is true about comprehension ?
(1) For comprehension prior knowledge of the subject is required
(2) It is an active process in which the reader works to construct a meaningful message from a text
(3) Learner's decoding skills are not required.
(4) Comprehension requires a learner to have good vocabulary.

77. Which of the following strategies is likely to be most effective to address student's difficulty in pronouncing a particular phoneme ?
(1) Repeating the phoneme several times while pointing to its corresponding letters in a chart
(2) Using minimal pair activities such as rhyming words in poems and songs.
(3) Using an illustration to point out the specific parts of the mouth and point of articulation involved.
(4) Making the learner repeat several times by listening to others.

78. The most effective approach to promote language development in learner is that in which the teacher
(1) provides constant feedback to those learners whose language usage is problematic
(2) regularily points our learners language errors immediately and explicity
(3) chooses what errors to correct by primarily using constrastive analysis
(4) ignores learners errors and focuses primarily on comprehension.

79. Which of the following has given most important to social interaction in the theory of language development ?
(1) Skinner (2) Chomsky
(3) Piaget (4) Vygotsky

80. 'Scanning' means to read rapidly for
(1) specific information (2) general review
(3) detailed information (4) comprehension

81. CALP refers to
(1) Communicative Academic Language Proficiency
(2) Cognitive Academic Language Proficiency
(3) Cognitive Academic Learning Proficiency
(4) Communicative Academic Learning Proficiency

82. Which of these is not correct in Grammar–Translation method ?
(1) Reading and writing are the main focus
(2) The sentence is the basis unit of teaching and language practice.
(3) Grammar is taught inductively
(4) Accuracy is emphasized

83. To understand the complex meaning of a text, which one of these is the most helpful ?
(1) Reading aloud (2) Silent reading
(3) Intermittent reading (4) Extensive reading

84. The main objective of teaching of second language is
(1) to be able to read text for enjoyment
(2) appropriate and spontaneous use of language for at least daily purposes.
(3) to develop critical thinking in the learners
(4) accurate use of language in formal situations

85. The primary objective of teaching literature to elementary school learner is to
(1) teach them language through literature
(2) make them appreciate literature
(3) develop interest in learners for literature
(4) develop critical thinking abilities

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

86. Which one of these does not refer to Chomskian perspective ?
(1) All children successfully acquire their native language
(2) Children have an innate ability to discover for themselves the underlying rules of language
(3) Imitation and practice are the primary processes in language development
(4) Children are biologically programmed for language.

87. Which of these is NOT the principle of extensive reading ?
(1) Learners read as much as possible
(2) Reading is individual and silent
(3) The purpose of reading is for pleasure
(4) Reading speed is quite slow

88. Language laboratory is primarily used for language teaching to
(1) help the learners improve their language in general
(2) make the language lesson easy and interesting
(3) help learners identify and rectify their errors
(4) make the teachers task less burdensome.

89. Meaning of a word is
(1) universal (2) contextual
(3) objective and netural (4) predetermined

90. 'Passive vocabulary' means that leaners
(1) understand the meanings but cannot use them
(2) are clueless about the meanings of the words
(3) use the words without knowing their meaning
(4) know the meanings of the words but hardly use them

ਭਾਗ—B ਗਣਿਤ (ਦੂ-ਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ. 91-120

91. A circle is entirely in another circle. It is possible to draw.
(1) one common tangent (2) two common tangents
(3) no common tangent
(4) infinite number of tangents

91. ਜੇ ਇਕ ਚੱਕਰ, ਦੂਜੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਣਾਉਣੀ ਸੰਭਵ ਹੈ :
(1) ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾ (2) ਦੋ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ
(3) ਕੋਈ ਸਾਂਝੀ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾ ਨਹੀਂ
(4) ਅਣਗਿਣਤ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ

92. Three cubes each of side 5 cm are joined end to end. The surface area of resulting cuboid is
(1) 350 cm^2 (2) 340 cm^2
(3) 320 cm^2 (4) 330 cm^2

92. 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਘਣਾਂ ਨੂੰ, ਇਕ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਕ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਘਣਾਵ ਦੀ ਸਤਹਿ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਹੋਵੇਗਾ :
(1) 350 ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ (2) 340 ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
(3) 320 ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ (4) 330 ਵਰਗ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ

93. If solid sphere of radius r is melted and recast into a solid cone of height r, then the radius of the base of the cone is :
(1) 2r (2) r
(3) 4r (4) 3r

93. ਇਕ ਠੋਸ ਗੋਲਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਧ-ਵਿਆਸ r ਹੈ, ਨੂੰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਇਕ ਠੋਸ ਸ਼ੰਕੂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਉਚਾਈ r ਹੈ, ਉਸ ਸ਼ੰਕੂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਅਰਧ-ਵਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ :
(1) 2r (2) r
(3) 4r (4) 3r

94. If 3 equal circles of radius 3 cm each touch each other, then the area of the region enclosed between them is :
(1) $\sqrt{3}/2(2-\pi)$ (2) $9/2(2\sqrt{3}-\pi)$
(3) $9/2(2\sqrt{3}+\pi)$ (4) $3/2(\sqrt{3}-\pi)$

94. ਜੇਕਰ 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਰਧ-ਵਿਆਸ ਵਾਲੇ 3 ਸਮਾਨ ਚੱਕਰ, ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਸਪੱਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਹੈ :
(1) $\sqrt{3}/2(2-\pi)$ (2) $9/2(2\sqrt{3}-\pi)$
(3) $9/2(2\sqrt{3}+\pi)$ (4) $3/2(\sqrt{3}-\pi)$

95. Rohit marketed the goods 20% above the cost price. He then made some discount on it and earned a profit of 8%. The rate of discount made by Rohit is
(1) 16% (2) 6%
(3) 120% (4) 10%

95. ਰੋਹਿਤ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਮੁੱਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਗਤ-ਮੁੱਲ ਤੋਂ 20% ਵਧਾ ਕੇ ਅੰਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਫਿਰ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ 8% ਲਾਭ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਹਿਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਦੀ ਦਰ ਹੈ :
(1) 16% (2) 6%
(3) 120% (4) 10%

96. For what value of n, the nth terms of an AP is 63, 65, 67 ..... and 3, 10, 17 ..... are equal ?
(1) 10 (2) 11
(3) 12 (4) 13

96. ਸਮਾਂਨਤਰ ਲੜੀ (ਏ.ਪੀ.) 63, 65, 67 ..... ਅਤੇ 3, 10, 17, ... ਦਾ nਵੀਂ ਪਦ ਸਮਾਨ ਹੈ। n ਦਾ ਮਾਨ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ?
(1) 10 (2) 11
(3) 12 (4) 13

97. If Rs. 581 is divided among A, B, C so that 4A = 5B = 7C, then A, B, C will get –
(1) 140, 175, 266 (2) 266, 175, 140
(3) 144, 180, 257 (4) 245, 196, 140

97. ਜੇਕਰ 581 ਰੁਪਏ ਨੂੰ A, B, C ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 4A = 5B = 7C ਹੋਵੇ ਤਾਂ A, B,C ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਮਿਲਣਗੇ ?
(1) 140, 175, 266 (2) 266, 175, 140
(3) 144, 180, 257 (4) 245, 196, 140

98. The cost of equality A rice is Rs. 3.10 per kg and that of quality B rice is Rs. 3.60 per kg. In what proportion A and B must be mixed so that the resultant be worth Rs. 3.25 per kg ?
(1) 7 : 9 (2) 7 : 4
(3) 7 : 5 (4) 7 : 3

98. ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ 3.10 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ B ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ 3.60 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ। A ਅਤੇ B ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮਿਸ਼ਰਣੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਲ 3.25 ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੋਵੇ ?
(1) 7 : 9 (2) 7 : 4
(3) 7 : 5 (4) 7 : 3

99. Two cars start from one point and move along two roads, at right angles to each other. Their speeds are 36 and 48 kmph respectively. After 15 seconds the distance between them will be–
(1) 180 m (2) 200 m
(3) 250 m (4) 300 m

99. ਦੋ ਕਾਰਾਂ ਇਕੋ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਵੱਧ-ਵੱਧਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਦੌੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸੜਕਾਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸਮ-ਕੋਣ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 36 ਅਤੇ 48 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਹੈ। 15 ਸੈਕਿੰਡ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਦੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ?
(1) 180 ਮੀਟਰ (2) 200 ਮੀਟਰ
(3) 250 ਮੀਟਰ (4) 300 ਮੀਟਰ

100. Ram inherited 80% of land from his father's 600 acres of land. Ram gave 6/10 of his land to Jasmeet, and Jasmeet gave 2/5 of his land to Gurmeet. How much land did Gurmeet receive to the nearest acre ?
(1) 210 (2) 180
(3) 130 (4) 115

100. ਰਾਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ 600 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 80% ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਰਾਮ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 6/10 ਭਾਗ ਜਸਮੀਤ ਨੂੰ ਅਤੇ ਜਸਮੀਤ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 2/5 ਭਾਗ ਗੁਰਮੀਤ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਮੀਤ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਕਿੰਨੇ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ?
(1) 210 ਏਕੜ (2) 180 ਏਕੜ
(3) 130 ਏਕੜ (4) 115 ਏਕੜ

101. At 4 : 23 pm, how many degree has the hour hand of a clock moved from the position at noon ?
(1) 135° (2) 134°
(3) 133° (4) 132°

101. ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 4.24 ਮਿੰਟ ਤੱਕ, ਘੰਟੇ ਵਾਲੀ ਸੂਈ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੇ ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ ?
(1) 135° (2) 134°
(3) 133° (4) 132°

102. An article was solid at a loss of 29%. Had it been sold for Rs. 84 more, 11% would have been gained. The cost price of that article is :
(1) 210 (2) 200
(3) 180 (4) 170

102. ਇਕ ਵਸਤੂ 29% ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਵੇਚੀ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ 84 ਰੁਪਏ ਵਧਾ ਕੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ 11% ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵਸਤੂ ਦੀ ਲਾਗਤ-ਕੀਮਤ ਹੈ :
(1) 210 ਰੁਪਏ (2) 200 ਰੁਪਏ
(3) 180 ਰੁਪਏ (4) 170 ਰੁਪਏ

103. In any triangle the centroid divides the median in the ratio of
(1) 1 : 1 (2) 3 : 1
(3) 2 : 1 (4) 3 : 2

103. ਕਿਸੇ ਵੀ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਵਿਚ ਮਧਿਅੰਤਰ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦ੍ਰਿਕ ਕਿਹੜੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਵੰਡਦਾ ਹੈ :
(1) 1 : 1 (2) 3 : 1
(3) 2 : 1 (4) 3 : 2

104. The mean of the squares of the first n natural numbers is
(1) n^2+1 (2) n^4+1/n
(3) $(n+1)(2n+1)/6$ (4) $(n+1)(n+2)/m$

104. ਪਹਿਲੀ n ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਕ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਔਸਤ ਹੋਵੇਗਾ :
(1) n^2+1 (2) n^4+1/n
(3) $(n+1)(2n+1)/6$ (4) $(n+1)(n+2)/m$

105. A number p/q such that $q \neq 0$ is said to be in its lowest term when
(1) p and q have common factor
(2) p and q have no common factor
(3) p is a multiple of q (4) q is a multiple of p

105. ਸੰਖਿਆ p/q ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ $q \neq 0$। ਇਹ ਸੰਖਿਆ ਆਪਣੀ ਲਘੂਤਮ ਇਕਾਈ 'ਚ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ :
(1) p ਅਤੇ q ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਗੁਣਨਖੰਡ ਹੋਵੇ।
(2) p ਅਤੇ q ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਾਂਝਾ ਗੁਣਨਖੰਡ ਨਾ ਹੋਵੇ।
(3) p, q ਦਾ ਗੁਣਜ ਹੋਵੇ। (4) p, q ਦਾ ਗੁਣਜ ਹੋਵੇ।

106. If a : b = 2 : 3 and b : c = 5 : 6, then a : b : c is
(1) 2 : 3 : 6 (2) 2 : 5 : 6
(3) 6 : 5 : 12 (4) 10 : 15 : 18

106. ਜੇਕਰ a : b = 2 : 3 ਅਤੇ b : c = 5 : 6 ਹੈ ਤਾਂ a : b : c ਹੋਵੇਗਾ।
(1) 2 : 3 : 6 (2) 2 : 5 : 6
(3) 6 : 5 : 12 (4) 10 : 15 : 18

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

107. Find the least multiple of 7 which when divided by 2, 3, 4, 5 and 6 leaves the remainders 1, 2, 3, 4 and 5 respectively.
(1) 119 (2) 169
(3) 385 (4) 749

108. A conical cap just covers two spheres placed one above the other on a table. If the radii of the sphere are 1 m and 2.25m, find the height of the cone.
(1) 5.3 m (2) 7.8 m
(3) 8.1 m (4) 6.5 m

109. The angles of a triangle in ascending order are x, y, z and $y-x=z-y=10°$. The smallest angle of the triangle is
(1) 40° (2) 60°
(3) 50° (4) 70°

110. If $x+y=\sqrt{3}$ and $x-y=\sqrt{2}$ then the expression $8xy(x^2+y^2)$ has the value
(1) $5\sqrt{2}$ (2) $10\sqrt{2}$
(3) 20 (4) 5

111. If $(a+b+c)^2=3(ab+bc+ca)$, then which of the following is true ?
(1) $a\neq b\neq c$ (2) $a>b>c$
(3) $a<b<c$ (4) $a=b=c$

112. Harjeet was trying to construct a triangle with following dimension. In which of the following case, it will not be possible to construct the triangle.
(1) $\Delta ABC, AB=3$ cm $BC=4$ cm $CA=3$ cm
(2) $\Delta ABC, AB=6$ cm $BC=2$ cm $CA=9$ cm
(3) $\Delta ABC, AB=11$ cm $BC=8$ cm $CA=14$ cm
(4) $\Delta ABC, AB=3$ cm $BC=4$ cm $CA=3$ cm

113. In a pair of fractions, fraction A is twice the fraction B and the product of 2 fractions is 2/25. What is the value of fraction A ?
(1) 1/5 (2) 1/25
(3) 2/5 (4) none of these

114. A square of side x cm is removed from each corner of a rectangle measuring a cm by b cm. The formula for the area A, of the new figure is
(1) $A=ab-4x^2$ (2) $A=(a-2x)^2+(b-2x)^2$
(3) $A=(a-2x)(b-2x)$ (4) $A=(a-x)(b-x)$

115. A cinema hall has two ticket prices, one for adults and another for children. A family of 6 adults and 10 children has to pay Rs. 3800, while for 5 adults and 12 children the cost is Rs. 3900. The cost of an adult ticket and cost of a child ticket is
(1) Adult = Rs. 250 and child = Rs. 200
(2) Adult = Rs. 280 and child = Rs. 220
(3) Adult = Rs. 350 and child = Rs. 150
(4) Adult = Rs. 300 and child = Rs. 200

107. 7 ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਗੁਣਜ ਕਿਹੜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2, 3, 4, 5 ਅਤੇ 6 ਨਾਲ ਭਾਗ ਕਰਨ 'ਤੇ 1, 2, 3, 4 ਅਤੇ 5 ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ ਹੈ :
(1) 119 (2) 169
(3) 385 (4) 749

108. ਮੇਜ਼ 'ਤੇ, ਇਕ ਉੱਤੇ ਇਕ ਰੱਖੇ, ਦੋ ਗੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੰਕੂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਟੋਪੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੱਕ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਗੋਲਿਆਂ ਦੇ ਅਰਧ-ਵਿਆਸ 1 ਮੀਟਰ ਅਤੇ 2.25 ਮੀਟਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ੰਕੂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਦਾ ਮਾਪ ਪਤਾ ਕਰੋ।
(1) 5.3 ਮੀਟਰ (2) 7.8 ਮੀਟਰ
(3) 8.1 ਮੀਟਰ (4) 6.5 ਮੀਟਰ

109. ਇਕ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦੇ [illegible] ਕ੍ਰਮ x, y, ਅਤੇ z ਹੈ ਅਤੇ $y-x=z-y=10°$ ਹੈ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਕੋਣ ਹੈ :
(1) 40° (2) 60°
(3) 50° (4) 70°

110. ਜੇ $x+y=\sqrt{3}$ ਅਤੇ $x-y=\sqrt{2}$ ਹੈ ਤੇ $8xy(x^2+y^2)$ ਦਾ ਮਾਨ ਹੈ :
(1) $5\sqrt{2}$ (2) $10\sqrt{2}$
(3) 20 (4) 5

111. ਜੇ $(a+b+c)^2=3(ab+bc+ca)$ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਠੀਕ ਹੈ :
(1) $a\neq b\neq c$ (2) $a>b>c$
(3) $a<b<c$ (4) $a=b=c$

112. ਹਰਜੀਤ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਮਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਹੜੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਭੁਜ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ?
(1) $\Delta ABC, AB=3$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $BC=4$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $CA=3$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
(2) $\Delta ABC, AB=6$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $BC=2$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $CA=9$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
(3) $\Delta ABC, AB=11$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $BC=8$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $CA=14$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ
(4) $\Delta ABC, AB=3$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $BC=4$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ $CA=3$ ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ

113. ਭਿੰਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਜੋੜੇ 'ਚੋਂ ਭਿੰਨ A, ਭਿੰਨ B ਤੋਂ ਦੁੱਗਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਭਿੰਨਾਂ ਦਾ ਗੁਣਨਫਲ 2/25 ਹੈ। ਭਿੰਨ A ਦਾ ਮਾਨ ਕੀ ਹੈ ?
(1) 1/5 (2) 1/25
(3) 2/5 (4) ਉਪਰੋਕਤ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

114. ਇਕ ਆਇਤ, ਜਿਸ ਦੀ ਭੁਜਾ ਦਾ ਮਾਪ a ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ b ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੋਂ x ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਭੁਜਾ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਵੀਂ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲ a ਦਾ ਸੂਤਰ ਹੋਵੇਗਾ :
(1) $A=ab-4x^2$ (2) $A=(a-2x)^2+(b-2x)^2$
(3) $A=(a-2x)(b-2x)$ (4) $A=(a-x)(b-x)$

115. ਇਕ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ - ਇਕ ਬਾਲਗ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿਚ 6 ਬਾਲਗ ਅਤੇ 10 ਬੱਚੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਲਈ 3800 ਰੁਪਏ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਦਕਿ 5 ਬਾਲਗ ਅਤੇ 12 ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ 3900 ਰੁਪਏ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਬਾਲਗ ਅਤੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਟਿਕਟ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ :
(1) ਬਾਲਗ 250 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬੱਚਾ 200 ਰੁਪਏ
(2) ਬਾਲਗ 280 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬੱਚਾ 220 ਰੁਪਏ
(3) ਬਾਲਗ 350 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬੱਚਾ 150 ਰੁਪਏ
(4) ਬਾਲਗ 300 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਬੱਚਾ 200 ਰੁਪਏ

116. Teacher must base his/her lesson plan on
(1) the mathematical content
(2) the learners
(3) the way students learn mathematics
(4) all of the above

117. A mathematics laboratory is school is a place
(1) to do controlled mathematical experiments
(2) to facilitate open ended investigations and activities
(3) to keep teaching aids
(4) all of the above

118. Mathematics teacher can encourage creativity and originality of ideas through
(1) project work (2) multiple choice questions
(3) weakly test (4) all of the above

119. A method to check an already established mathematical result is
(1) Induction (2) Verification
(3) Deduction (4) Problem solving

120. National Curriculum Framework–2005 has highlighted two kinds of aims of teaching mathematics
(1) Primary aim and secondary aim
(2) Narrow aim and higher aim
(3) Long term aim and short term aim
(4) Ultimate aim and small time aim

116. ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ :
(1) ਗਣਿਤਕ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ
(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ
(3) ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਣਿਤ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ
(4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ

117. ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਗਣਿਤ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ :
(1) ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਗਣਿਤਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।
(2) ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅੰਤ ਵਾਲੀ ਖੋਜ-ਪੜਤਾਲ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ।
(3) ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਕ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਏ।
(4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ।

118. ਗਣਿਤ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਰਾਹੀਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ :
(1) ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਾਰਜ ਰਾਹੀਂ (2) ਬਹੁ-ਚੋਣਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ
(3) ਹਫ਼ਤਾਵਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ।

119. ਪੂਰਵ ਸਥਾਪਤ ਗਣਿਤਕ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਹੈ :
(1) ਆਗਮਨ ਵਿਧੀ (2) ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਵਿਧੀ
(3) ਨਿਗਮਨ ਵਿਧੀ (4) ਸਮੱਸਿਆ ਸੁਲਝਾਉ ਵਿਧੀ

120. ਐੱਨ.ਸੀ.ਐੱਫ. 2005 ਗਣਿਤ ਸਿਖਾਉਣ ਦੇ, ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਾ ਹੈ :
(1) ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਉਦੇਸ਼
(2) ਸੰਕੀਰਨ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉੱਚਤਰ ਉਦੇਸ਼
(3) ਲੰਮੀ ਮਿਆਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਦਾ ਉਦੇਸ਼
(4) ਅੰਤਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹ-ਚਿਰਾ ਉਦੇਸ਼

ਵਿਗਿਆਨ (ਦੁ-ਭਾਸ਼ੀਆ)-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ : 121-150

121. The roots of which plant is the characteristic of monocot plants ?
(1) Pea (2) Neem
(3) Grass (4) Mango

122. The nerves taking the message from the brain to body parts like muscles are called
(1) Dendrites (2) Afferent nerves
(3) Efferent nerves (4) None of the above

123. If a seedling is placed artificially with its radicle pointing upwards then –
(1) it will keep growing straight upwards
(2) it will maintain its position in horizontal plane parallel to the ground.
(3) it will bend so as to move towards the ground.
(4) it will stop growing immediately.

124. Non–metals when mixed with metals form
(1) Negatively charged species
(2) Neutral species (3) Positively charged species
(4) Amalgams

125. The mineral water is :
(1) water obtained from mines.
(2) spring water containing dissolved minerals from rocks.
(3) water obtained from mineral deposit underground.
(4) desalinated water.

121. ਕਿਹੜੇ ਪੌਦੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਇਕ-ਬੀਜੀ ਪੌਦੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ?
(1) ਮਟਰ (2) ਨਿੰਮ
(3) ਘਾਹ (4) ਅੰਬ

122. ਦਿਮਾਗ ਤੋਂ ਸਰੀਰ ਦੇ, ਦੂਜੇ ਅੰਗਾਂ ਤੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਕਹਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ :
(1) ਡੈਂਡਰਾਇਟ (2) ਐਫਰੰਟ ਨਸਾਂ
(3) ਏਫਰੰਟ ਨਸਾਂ (4) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

123. ਜੇਕਰ ਇਕ ਨਵੇਂ ਉੱਗੇ ਪੌਦੇ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਬਣਾਵਟੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ :
(1) ਉਹ ਉਤਾਂਹ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਵੱਧਦਾ ਜਾਵੇਗਾ
(2) ਉਹ ਛਿਤਮ ਸਤਹਿ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਬਣਾਏ ਰਖੇਗਾ।
(3) ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁਕੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਵੱਲ ਜਾਵੇ।
(4) ਉਸ ਦਾ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਵੱਧਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

124. ਅਧਾਤ ਜਦੋਂ ਧਾਤ ਨਾਲ ਮਿਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਦੀ ਹੈ :
(1) ਰਿਣਾਤਮਕ ਆਵੇਸ਼ਿਤ ਸਪੀਸ਼ਿਜ਼
(2) ਨਿਸ਼ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸਪੀਸ਼ਿਜ਼ (3) ਧਨਾਤਮਕ ਆਵੇਸ਼ਿਤ ਸਪੀਸ਼ਿਜ਼
(4) ਅਮੈਲਗਾਮ

125. ਖਣਿਜ-ਜਲ ਹੈ :
(1) ਖਾਣਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਲ।
(2) ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਜਲ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਚਟਾਨੀ ਖਣਿਜ ਘੁਲਿਆ ਹੋਵੇ।
(3) ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਣਿਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਲ।
(4) ਖਾਰੇਪਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਜਲ।

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

126. Which of the following is a way to use water economically ?
(1) Construction of bawris
(2) Rainwater harvesting
(3) Drip irrigation
(4) Infiltration

127. If a lens is cut horizontally and split into two halves. What will happen to the focal length ?
(1) No change will take place
(2) focal length will become half
(3) focal length will become zero
(4) focal length will double.

128. The focal length of a convex lens is 12 cm. When the object is at a point beyond 24 cm from the lens, the image on the other side of the lens will be formed at
(1) 15 cm (2) 24 cm
(3) 12 cm (4) infinity

129. The cause of rainbow in the sky is due to tiny droplets of water behaving like
(1) a convex lens (2) a concave mirror
(3) a prism (4) a concave lens

130. At the National Science centre there are three mirrors, Mirror A gives a diminished image of Mary, Mirror B gives the same image of Mary and mirror C gives a magnified image of Mary. Identify mirrors A, B and C.
(1) A is a concave mirror, B is a plane mirror, C is a convex mirror.
(2) A is a plane mirror, B is a convex mirror, C is a concave mirror.
(3) A is a convex mirror, B is a plane mirror, C is a concave mirror.
(4) A is a plane mirror, B is a concave mirror, C is a convex mirror.

131. Name the organisms belonging to the second and the fourth trophic levels in the food chain comprising the following ? Frogs, Plants, Snakes, Hawks, Insects
(1) Frogs and Insects (2) Insects and Snakes
(3) Hawks and snakes (4) Frogs and Snakes

132. Which of the following is a saprophyte ?
(1) Bread mould (2) Mushroom
(3) Yeast (4) All of the above

133. If you observe the bottoms of cooking vessels getting blackened in a gas or kerosene store, it means that
(1) The stove is defected and should be disposed off.
(2) Air holes are blocked and incomplete combustion of fuel is taking place.
(3) The burning of fuel always produces a black substance which deposits on the cooking vessel.
(4) There is some problem with the cooking vessel and should be changed.

134. Reaction of a substance X wiuth alcohol in presence of acid as a catalyst product fruity smell. X is a/an :
(1) Aldehyde (2) Carboxylic acid
(3) Ketone (4) Alkene

135. If one neutron is added to helium nucleus, the result is
(1) Lithium (2) Helium
(3) Hydrogen (4) Carbon

126. ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਢੰਗ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ?
(1) ਬਉਲੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ (2) ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ
(3) ਬੂੰਦ-ਬੂੰਦ ਕਰਕੇ ਸਿੰਜਣਾ (4) ਪਾਣੀ ਦਾ ਅੰਦਰ ਰਿਸਣਾ।

127. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਲੈਂਸ ਨੂੰ ਛਿਤਜ਼ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੱਟ ਕੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਫੋਕਸੀ-ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ?
(1) ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੇਗੀ
(2) ਫੋਕਸੀ-ਦੂਰੀ ਅੱਧੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ
(3) ਫੋਕਸੀ-ਦੂਰੀ ਸਿਫ਼ਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।
(4) ਫੋਕਸੀ-ਦੂਰੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

128. ਇਕ ਉੱਤਲ ਲੈਂਸ ਦੀ ਫੋਕਸੀ-ਦੂਰੀ 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਕ ਪਦਾਰਥ ਜਦੋਂ ਲੈਂਸ ਤੋਂ 24 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਦੂਰ, ਇਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਲੈਂਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਬਣੇਗੀ :
(1) 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 'ਤੇ (2) 24 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 'ਤੇ
(3) 12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ 'ਤੇ (4) ਅਨੰਨਤਾ 'ਤੇ

129. ਆਸਮਾਨ ਵਿਚ ਸਤਰੰਗੀ ਪੀਂਘ ਉਦੋਂ ਹੋਂਦ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ :
(1) ਉੱਤਲ ਲੈਂਸ ਵਾਂਗ (2) ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਾਂਗ
(3) ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਵਾਂਗ (4) ਅਵਤਲ ਲੈਂਸ ਵਾਂਗ

130. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਸ਼ੀਸ਼ਾ A ਮੈਰੀ ਦਾ ਘਟਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਸ਼ਾ B ਮੈਰੀ ਦਾ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਸ਼ਾ C ਮੈਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੀਸ਼ੇ A, B ਅਤੇ C ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ :
(1) A ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, B ਸਮਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, C ਉੱਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ
(2) A ਸਮਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, B ਉੱਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, C ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ
(3) A ਉੱਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, B ਸਮਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, C ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ
(4) A ਸਮਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, B ਅਵਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ, C ਉੱਤਲ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਹੈ

131. ਡੱਡੂ, ਸੱਪ, ਪੌਦੇ, ਬਾਜ, ਕੀੜੇ 'ਚੋਂ ਉਹਨਾਂ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ ਜਿਹੜੇ ਭੋਜਨ-ਲੜੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਆਹਾਰ ਪੱਧਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ :
(1) ਡੱਡੂ ਤੇ ਕੀੜੇ (2) ਕੀੜੇ ਤੇ ਸੱਪ
(3) ਬਾਜ ਤੇ ਸੱਪ (4) ਡੱਡੂ ਤੇ ਸੱਪ

132. ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਕਿਹੜਾ ਇਕ ਮ੍ਰਿਤ-ਜੀਵੀ ਹੈ ?
(1) ਬ੍ਰੈੱਡ ਉੱਲੀ (2) ਮਸ਼ਰੂਮ
(3) ਖ਼ਮੀਰ (4) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ।

133. ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਕਿ, ਗੈਸ ਜਾਂ ਕੈਰੋਸੀਨ ਸਟੋਵ 'ਤੋਂ ਭੋਜਨ ਪਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਪਾਸਾ ਕਾਲਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ :
(1) ਸਟੋਵ ਖਰਾਬ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
(2) ਹਵਾ ਦੇ ਛੇਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਾਲਣ ਅਧੂਰਾ ਜਲ ਰਿਹਾ ਹੈ
(3) ਬਾਲਣ ਦੇ ਜਲਣ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਕਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡਿਆਂ 'ਤੇ ਜੰਮ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
(4) ਭੋਜਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਵਿਚ ਖਰਾਬੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

134. ਇਕ ਉਤਪ੍ਰੇਰਕ ਵਾਂਗ ਐਸਿਡ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਲਕੋਹਲ ਨਾਲ ਪਦਾਰਥ x ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਫਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, x ਹੈ :
(1) ਅਲਡੀਹਾਈਡ (2) ਕਾਰਬੋਸਿਲਕ ਐਸਿਡ
(3) ਕੀਟੋਨ (4) ਅਲਕੀਨ

135. ਜੇਕਰ ਇਕ ਨਿਊਟ੍ਰੋਨ ਨੂੰ ਹੀਲੀਅਮ ਨਿਊਕਲੀਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ :
(1) ਲਿਥੀਅਮ (2) ਹੀਲੀਅਮ
(3) ਹਾਈਡ੍ਰੋਜਨ (4) ਕਾਰਬਨ

136. If a coin, a feather and a ball are dropped from a tower in Vaccum, then the
(1) coin will reach the ground first
(2) feather will reach first
(3) ball will reach first
(4) all will reach at the same time

137. Endemic species are those, which are
(1) found widely across various terrains
(2) endangered
(3) advanced from evolutionary point of view
(4) found at only one place

138. The damage to tendon leads to
(1) fracture of limb bones
(2) dislocation of limb bones
(3) shortening of limb bones
(4) elongation of limb bones

139. If the voltage is doubled in the Ohm's law circuit, what is the effect on the resistance of the conductor ?
(1) It becomes doubled (2) It becomes half
(3) It remains the same (4) It becomes four times

140. Which of the following can be explained by inertia of motion ?
(1) Removing dust from a carpet by htting with a stick.
(2) Falling of a coin when the card is flicked quickly.
(3) Falling on jumping from a moving bus.
(4) Falling backwards when a bus starts.

141. One of the primary functions of the alveoli is to create a large surface area in the lungs, which is needed
(1) a energy storage
(2) to remove toxins from the blood
(3) so store oxygen for further use
(4) for gas exchange

142. The removal of cuticle from the leaf of a plant would most likely result in an increase in
(1) surface area (2) food production
(3) water loss (4) fungus resistance

143. The food cans are coated with tin and not with zinc because the zinc
(1) is costlier than tin.
(2) has high melting point than tin
(3) is more reactive than tin.
(4) is less reactive than tin.

144. In the morning, the dew drops on the leaves of grass are the result of which of the following processes ?
(1) Transpiration (2) Evaporation
(3) Condensation (4) Guttation

145. In a decorative light all the bulbs are connected in series. If one of the bulb burns out, what is the effect on other bulbs ?
(1) The other bulbs glow unaffected.
(2) The other bublbs do not glow at all.
(3) The other bulbs will glow greater brightness.
(4) The other bulbs glow with less brightness.

136. ਜਦੋਂ ਇਕ ਸਿੱਕਾ, ਖੰਭ ਅਤੇ ਗੇਂਦ ਨੂੰ ਮੀਨਾਰ ਤੋਂ ਖ਼ਲਾਅ ਵਿਚ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ?
(1) ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਕਾ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ
(2) ਪਹਿਲਾਂ ਖੰਭ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ
(3) ਪਹਿਲਾਂ ਗੇਂਦ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇਗੀ
(4) ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਗੇ

137. 'ਸਥਾਨਕ ਜਾਤਾਂ' ਉਹ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ :
(1) ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਕੁ-ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ
(2) ਲੁਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(3) ਵਿਕਾਸਮੂਲਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
(4) ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

138. ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :
(1) ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਟੁੱਟਣਾ
(2) ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਹੱਟਣਾ
(3) ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਹੋਣਾ
(4) ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਹੱਡੀਆਂ ਦਾ ਵੱਧ ਜਾਣਾ।

139. ਜੇਕਰ ਓਹਮ ਦੇ ਸਰਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿਚ ਵੋਲਟੇਜ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚਾਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਰੋਧ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ ਪਏਗਾ ?
(1) ਉਹ ਵੀ ਦੁੱਗਣਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ
(2) ਉਹ ਅੱਧਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ (3) ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੇਗਾ
(4) ਉਹ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

140. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗਤੀ ਦੀ ਜੜਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :
(1) ਗਲੀਚੇ ਦੀ ਧੂੜ ਨੂੰ ਸੋਟੀ ਨਾਲ ਹਟਾਉਣਾ।
(2) ਉ�ँਗਲ ਤੇ ਤੁਣਕਾ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਸਿੱਕੇ ਦਾ ਡਿੱਗਣਾ।
(3) ਚੱਲਦੀ ਬੱਸ ਤੋਂ ਕੁੱਦਣ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗਣਾ
(4) ਬੱਸ ਚੱਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣਾ।

141. ਐਲਵੀਅੱਲੀ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਫੇਫੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਸਤਹੀ ਹਿੱਸਾ ਕਾਇਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :
(1) ਊਰਜਾ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਲਈ।
(2) ਖ਼ੂਨ 'ਚੋਂ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ।
(3) ਅਗਾਂਹ ਵਾਸਤੇ ਵਰਤਨ ਲਈ ਆਕਸੀਜਨ ਜਮਾ ਕਰਨ ਲਈ।
(4) ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਵਟਾਂਦਰੇ ਲਈ।

142. ਇਕ ਪੌਦੇ ਦੀ ਪੱਤੀ ਦੀ ਉਤਲੀ ਸਤੱਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗਾ :
(1) ਸਤਹੀ ਹਿੱਸਾ (2) ਭੋਜਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ
(3) ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ (4) ਕਾਈ ਅਵਰੋਧ

143. ਭੋਜਨ ਦੇ ਕਨਸਤਰ ਨੂੰ ਕਲੀ ਨਾਲ ਲੇਪਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜਿਸਤ ਨਾਲ ਕਿਉਂਕਿ :
(1) ਜਿਸਦ ਕਲੀ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ
(2) ਜਿਸਦੇ ਪਿਘਲਣ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਕਲੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ
(3) ਜਿਸਤ ਕਲੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਆਤਮਕ ਹੈ।
(4) ਜਿਸਤ ਕਲੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤਿਕਿਰਆਤਮਕ ਹੈ।

144. ਸਵੇਰੇ ਘਾਹ ਦੀ ਪੱਤੀਆਂ 'ਤੇ ਤ੍ਰੇਲ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਬਣਨਾ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ :
(1) ਟਰਾਂਸਪੀਰੇਸ਼ਨ (2) ਇਵੈਪੋਰੇਸ਼ਨ
(3) ਕੰਡੈਂਨਸੇਸ਼ਨ (4) ਗਟੇਸ਼ਨ

145. ਸਜਾਵਟੀ ਬੱਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਬਲਬ ਇਕੋ ਲੜੀ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਜੇ ਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਬਲਬ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਬਲਬਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਏਗਾ ?
(1) ਬਾਕੀ ਬਲਬ ਬਿਨਾ ਅਸਰ ਹੋਏ ਚਮਕਦੇ ਰਹਿਣਗੇ
(2) ਬਾਕੀ ਬਲਬ ਬਿਲਕੁੱਲ ਨਹੀਂ ਚਮਕਣਗੇ
(3) ਬਾਕੀ ਬਲਬ ਜਿਆਦਾ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਕਣਗੇ
(4) ਬਾਕੀ ਬਲਬ ਘੱਟ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾਲ ਚਮਕਣਗੇ।

Scanned by CamScanner

Telegram - House of Aspirants

146. In order to enable the students to acquire science process skills, which of the following teaching method a teacher should use in the classroom ?
(1) Lecture method (2) Discussion method
(3) Experimentation method
(4) Problem solving method

147. The inductive approach in teaching of science begins from
(1) general laws (2) theories
(3) facts (4) concepts

148. A 'concept map' in science can help in
(1) developing drawing skills
(2) developing patterns (3) diagnosing misconceptions
(4) computational skills

149. Which skill or ability of the student is best assessed if he or she is asked to see and draw the structure of a leaf ?
(1) Prediction (2) Observation
(3) Creativity (4) Aesthetic ability

150. One of the objectives of science teaching is to
(1) nurture the natural curiosity of the student
(2) train the student in reading and writing
(3) boost up the memory
(4) enhance the fantasy

146. ਅਧਿਆਪਕ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਢੰਗ ਵਰਤੇ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ-ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਣ ਕੌਸ਼ਲ ਵਿਚ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
(1) ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਧੀ (2) ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਵਿਧੀ
(3) ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਧੀ (4) ਸਮੱਸਿਆ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ

147. ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਆਗਮਨ ਪਹੁੰਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :
(1) ਸਧਾਰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ (2) ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ
(3) ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ (4) ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਨਾਲ

148. ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ 'ਸੰਕਲਪੀ ਨਕਸ਼ਾ' ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ :
(1) ਖ਼ਾਕਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ
(2) ਪੈਟਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ (3) ਗ਼ਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਲਈ
(4) ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕੌਸ਼ਲ ਲਈ

149. ਜੇਕਰ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਕੌਸ਼ਲ ਜਾਂ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਆਕਲਨ ਹੋਵੇਗਾ :
(1) ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦਾ
(2) ਪ੍ਰੇਖਣ ਦਾ (3) ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਦਾ
(4) ਸੁਹਜ ਦੀ ਲਿਆਕਤ ਦਾ

150. ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ :
(1) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਦਾ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨਾ
(2) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿੱਖਣ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣਾ
(3) ਯਾਦ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ
(4) ਕਲਪਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ

ਉੱਤਰਮਾਲਾ

1. (2)	2. (4)	3. (1)	4. (3)	5. (2)	6. (1)	7. (1)	8. (3)	9. (3)	10. (1)
11. (3)	12. (1)	13. (2)	14. (4)	15. (1)	16. (2)	17. (1)	18. (1)	19. (1)	20. (2)
21. (4)	22. (2)	23. (3)	24. (3)	25. (4)	26. (1)	27. (1)	28. (3)	29. (1)	30. (2)
31. (1)	32. (2)	33. (1)	34. (4)	35. (3)	36. (4)	37. (3)	38. (3)	39. (1)	40. (1)
41. (2)	42. (1)	43. (4)	44. (3)	45. (1)	46. (1)	47. (3)	48. (3)	49. (4)	50. (3)
51. (1)	52. (4)	53. (2)	54. (3)	55. (2)	56. (4)	57. (1)	58. (4)	59. (2)	60. (2)
61. (3)	62. (3)	63. (2)	64. (3)	65. (2)	66. (4)	67. (2)	68. (4)	69. (4)	70. (3)
71. (1)	72. (1)	73. (1)	74. (1)	75. (4)	76. (2)	77. (2)	78. (1)	79. (4)	80. (1)
81. (2)	82. (3)	83. (2)	84. (2)	85. (1)	86. (3)	87. (4)	88. (3)	89. (2)	90. (4)
91. (1)	92. (1)	93. (1)	94. (3)	95. (4)	96. (4)	97. (4)	98. (4)	99. (3)	100. (4)
101. (4)	102. (1)	103. (3)	104. (3)	105. (2)	106. (4)	107. (1)	108. (4)	109. (3)	110. (3)
111. (2)	112. (2)	113. (3)	114. (1)	115. (4)	116. (4)	117. (2)	118. (1)	119. (2)	120. (2)
121. (3)	122. (3)	123. (3)	124. (1)	125. (2)	126. (3)	127. (1)	128. (1)	129. (3)	130. (1)
131. (2)	132. (4)	133. (2)	134. (2)	135. (2)	136. (4)	137. (4)	138. (2)	139. (3)	140. (3)
141. (4)	142. (3)	143. (3)	144. (3)	145. (2)	146. (3)	147. (3)	148. (3)	149. (2)	150. (1)

Scanned by CamScanner

House of Aspirants | houseofaspirants.in | Free PSSSB, Punjab Police & PSTET preparation